

TILMÆLI RÁÐSINS

2007/EES/16/29

frá 18. febrúar 2003

um að bæta heilsuvernd og auka öryggi á vinnustöðum hjá sjálfstætt starfandi einstaklingum (*)

(2003/134/EB)

RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS,

með hliðsjón af stofnsáttmála Evrópubandalagsins, einkum 308. gr.,

með hliðsjón af tillögu um tilmæli framkvæmdastjórnarinnar,

með hliðsjón af álitum Evrópuþingsins ⁽¹⁾,með hliðsjón af álitum efnahags- og félagsmálanefndar Evrópubandalaganna ⁽²⁾,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Samkvæmt orðsendingu framkvæmdastjórnarinnar um áætlun Bandalagsins varðandi öryggi, hollustu-hætti og heilbrigði á vinnustöðum (1996 til 2000) ⁽³⁾ skal athuga þörfina á tillögu um að ráðið setji fram tilmæli varðandi heilbrigði og öryggi sjálfstætt starfandi einstaklinga m.t.t. sívaxandi fjölda slíkra starfsmanna.
- 2) Í ályktun sinni ⁽⁴⁾ um almenna rammann um aðgerðir framkvæmdastjórnarinnar á sviði öryggis, hollustu-hátta og heilsuverndar á vinnustöðum (1994 til 2000) leggur Evrópuþingið það til að þær feli í sér ráðstafanir til að rýmka rammatilskipunina þannig að hún nái til sjálfstætt starfandi einstaklinga. Í ályktun sinni ⁽⁵⁾ um skýrslu um framkvæmd áætlunarinnar um miðbik hennar beinir Evrópuþingið athyglinni aftur að hópi sjálfstætt starfandi einstaklinga, sem lögin ná oft ekki til, og minnir á að aukin undirverktaka hafi leitt til þess að vinnuslysum hafi fjölgað.
- 3) Bæði launafólk og sjálfstætt starfandi einstaklingar skulu, ef unnt er, taka tillit til orðsendingar framkvæmdastjórnarinnar frá 11. mars 2002 – „Aðlögun að breytingum í vinnu og samfélagi; ný áætlun

Bandalagsins um heilbrigði og öryggi á vinnustað 2002 til 2006“ – og ályktunar ráðsins frá 3. júní 2002 um nýja áætlun Bandalagsins um heilbrigði og öryggi á vinnustað (2002 til 2006), sem miðar að því að skapa viðhorf, sem eru fyrirbyggjandi og hafa áhrif á hegðun.

- 4) Aðilar vinnumarkaðarins leggja sérstaka áherslu á heilsuvernd og öryggi bæði sjálfstætt starfandi einstaklinga og annarra sem vinna á sama vinnustað og nær allir eru hlyntir aðgerð Bandalagsins í formi tilmæla frá ráðinu þar sem áherslunni er beint að þáttum þar sem áhættan er mikil og einkum að ráðstöfunum til að veita upplýsingar og vekja menn til vitundar um að koma þurfi í veg fyrir áhættu og viðhalda viðeigandi þjálfun og heilbrigðiseftirliti.
- 5) Almenna reglan er að starfsmenn, sem vinna störf sín án þess að vera í ráðningarsambandi við vinnuveitanda, eða, sem algengara er, án þess að vera í sambandi sem gerir þá að undirmönnum þriðja aðila, falla ekki undir gildissvið tilskipana Bandalagsins um heilbrigði og öryggi á vinnustað, einkum að því er varðar rammatilskipun ráðsins 89/391/EBE frá 12. júní 1989 um lögleiðingu ráðstafana er stuðla að bættu öryggi og heilsu starfsmanna á vinnustöðum ⁽⁶⁾. Þessir starfsmenn falla heldur ekki undir gildandi lög í sumum aðildarríkjum á sviði heilbrigðis og öryggis á vinnustað.
- 6) Sjálfstætt starfandi einstaklingar, hvort sem þeir vinna einir eða hafa menn í vinnu, geta verið í svipaðri áhættu varðandi heilbrigði og öryggi og starfsráðnir einstaklingar.
- 7) Sjálfstætt starfandi einstaklingar geta, með starfsemi sinni, stefnt í hættu öryggi og heilbrigði annarra sem vinna á sama vinnustað.
- 8) Einnig eru margar atvinnugreinar í Bandalaginu þar sem áhættan telst mjög mikil og fjölmargir sjálfstætt starfandi einstaklingar starfa (landbúnaður, fiskveiðar, byggingarvinna og flutningar).

(*) Þessi EB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 53, 28.2.2003, bls. 45. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 111/2004, 9. júlí 2004 um breytingu á XVIII. viðauka (Öryggi og hollustuhættir á vinnustöðum, vinnuréttur og jafnrétti kynjanna) við EES-samninginn, sjá EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópusambandsins nr. 65, 23.12.2004, bls. 31.

⁽¹⁾ Álit frá 23. október 2002 (hefur enn ekki verið birt í Stjórnartíðindum ESB).

⁽²⁾ Stjtið. EB C 241, 7.10.2002, bls. 139.

⁽³⁾ Stjtið. EB C 262, 7.10.1995, bls. 18.

⁽⁴⁾ Stjtið. EB C 205, 25.7.1994, bls. 478.

⁽⁵⁾ Ályktun Evrópuþingsins frá 25.2.1999 (A4-0050/1999).

⁽⁶⁾ Stjtið. EB L 183, 29.6.1989, bls. 1.

- 9) Í nýlegum tilmælum Alþjóðavinnuástandastofnunarinnar (ILO) í kjölfar samþykktar um heilbrigði og öryggi í landbúnaði⁽¹⁾ er mælt fyrir um að aðildarríki skuli smám saman auka vernd starfsmanna svo að hún nái til sjálfstætt starfandi bænda, að teknu tilliti til sjónarmiða samtaka sem eru í fyrirsvari fyrir sjálfstætt starfandi bændur ef þörf krefur.
- 10) Vinnuslys og atvinnusjúkdómar, sem sjálfstætt starfandi einstaklingar verða einkum fyrir, leiða af sér mikinn kostnað bæði í félagslegu og mannlegu tilliti.
- 11) Af þessari ástæðu er rétt að taka tillit til sjálfstætt starfandi einstaklinga og leggja, í þessum tilmælum, áherslu á að koma í veg fyrir hættuna á vinnuslysum og atvinnusjúkdómum sem sjálfstætt starfandi einstaklingum er stofnað í.
- 12) Að það er nauðsynlegt að taka tillit til sérstakra aðstæðna sjálfstætt starfandi einstaklinga hefur nú þegar verið viðurkennt í tengslum við vinnu sem er unnin á bráðabirgðabyggingarsvæðum eða færanlegum byggingarsvæðum þar eð kveðið er á um það í tilskipun 92/57/EBE⁽²⁾ að rýmka skuli tiltekin ákvæði um notkun tækja á vinnustað og hlífðarbúnað svo að þau nái til sjálfstætt starfandi einstaklinga.
- 13) Með bætum öryggis- og heilbrigðisviðmiðunum fyrir sjálfstætt starfandi einstaklinga er hægt að bæta samkeppnisstyrki og samkeppnishæfni á vettvangi Bandalagsins.
- 14) Einnig er nauðsynlegt að bæta aðgang sjálfstætt starfandi einstaklinga að þjálfun og upplýsingum svo að þeir geti bætt bæði eigið heilbrigði og öryggi og annarra sem vinna á sama vinnustað.
- 15) Aðildarríkin skulu velja þær leiðir sem þau telja heppilegastar til að ná þessum markmiðum.
- 16) Þessi tilmæli hafa ekki áhrif á gildandi, innlend ákvæði um hærra öryggisstig eða þau sem síðar verða sett.
- 17) Við núverandi aðstæður eru aðildarríkin í bestri stöðu til að gera viðeigandi ráðstafanir en Bandalaginu ber einnig að leggja sitt af mörkum til að ná markmiðunum með þessum tilmælum.
- 18) Þessi tilmæli voru samin að höfðu samráði við aðila vinnumarkaðarins, í samræmi við 2. og 3. mgr. 138. gr. EB-sáttmálans, og við ráðgjafarnefndina um öryggi, hollustuhætti og heilsuvernd á vinnustöðum,

LEGGUR TIL AÐ AÐILDARRÍKIN:

1. stuðli að öryggi og heilbrigði sjálfstætt starfandi einstaklinga, í samræmi við þá stefnu sína að koma í veg fyrir vinnuslys og atvinnusjúkdóma, og taki um leið tillit til sérstakrar áhættu í tilteknum greinum og þess hve sérstaks eðlis sambandið er á milli verktakafyrirtækja og sjálfstætt starfandi einstaklinga,
2. velji þær ráðstafanir sem þau telja heppilegastar þegar þau stuðla að heilbrigði og öryggi sjálfstætt starfandi einstaklinga s.s. eitthvað af eftirfarandi: löggjöf, ívilnanir, upplýsingaherferðir og hvatningu viðeigandi hagsmunaaðila,
3. geri nauðsynlegar ráðstafanir, sem geta verið herferðir til vitundarvakningar, til að sjálfstætt starfandi einstaklingar geti fengið gagnlegar upplýsingar og ráð hjá þar til bærrí þjónustu og/eða aðilum, svo og eigin samtökum, um það hvernig koma megi í veg fyrir vinnuslys og sjúkdóma,
4. geri nauðsynlegar ráðstafanir til að sjálfstætt starfandi einstaklingar eigi kost á nægri þjálfun til að ná viðunandi færni með tilliti til öryggis og heilbrigðis,
5. auðveldi greiðan aðgang að þessum upplýsingum og að þjálfun án þess að það hafi í för með sér óhóflegan kostnað fyrir sjálfstætt starfandi einstaklinga,
6. veiti sjálfstætt starfandi einstaklingum, sem þess óska, aðgang að hæfilegu heilbrigðisefirliti miðað við áhættu, í samræmi við landslög og/eða venjur,
7. taki tillit til fánlegra upplýsinga um reynsluna í öðrum aðildarríkjum er þau móta stefnu til að koma í veg fyrir vinnuslys og sjúkdóma,
8. rannsaki skilvirkni gildandi innlendra ráðstafana eða ráðstafana, sem eru gerðar eftir samþykkt þessara tilmæla, við lok fjögurra ára tímabils sem hefst með samþykkt þessara tilmæla og veiti framkvæmdastjórninni upplýsingar um niðurstöður sínar.

Gjört í Brussel 18. febrúar 2003.

Fyrir hönd ráðsins,

N. CHRISTODOULAKIS

forseti.

⁽¹⁾ ILO-samþykkt 184/2001 frá 21.6.2001.

⁽²⁾ Stjtið. EB L 245, 26.8.1992, bls. 6.